

תוספת שביעית

תוספת שביעית

- תלמוד בבלי מסכת מועד קטן דף ג עמוד ב
- כי אתא רב דימי אמר: יכול ילקה על התוספת - ונסיב לה תלמודא לפטורא, ולא ידענא מאי תלמודא ומאי תוספת. רבי אלעזר אמר: חרישה, והכי קאמר: יכול ילקה על חרישה, דאתיא מכלל ופרט וכלל, ונסיב ליה תלמודא לפטורא, דאם כן, כל הני פרטי למה לי? ורבי יוחנן אמר: ימים שהוסיפו חכמים לפני ראש השנה, והכי קאמר: יכול ילקה על תוספת ראש השנה, דאתיא מבחריש ובקציר תשבת, ונסיב לה תלמודא לפטורא, כדבעין למימר לקמן. מאי ימים שלפני ראש השנה? - כדתנן: עד מתי חורשין בשדה אילן ערב שביעית? בית שמאי אומרים: כל זמן שיפה לפני, ובית הלל אומרים: עד העצרת. וקרובין דברי אלו להיות כדברי אלו. ועד מתי חורשין שדה הלבן ערב שביעית - משתכלה הלחה, וכל זמן שבני אדם חורשים ליטע מקשאות ומדלעות. רבי שמעון אומר: אם כן - נתנה תורה שיעור לכל אחד ואחד בידו! אלא: בשדה הלבן - עד הפסח, ובשדה האילן - עד העצרת. (ובית הלל אומרים: עד הפסח). ואמר רבי שמעון בן פזי אמר רבי יהושע בן לוי משום בר קפרא: רבן גמליאל ובית דינו נמנו על שני פרקים הללו ובטלום. אמר ליה רבי זירא לרבי אבהו, ואמרי לה ריש לקיש לרבי יוחנן: רבן גמליאל ובית דינו היכי מצו מבטלי תקנתא דבית שמאי ובית הלל? והא תנן: אין בית דין יכול לבטל דברי בית דין חבירו אלא אם כן גדול ממנו בחכמה ובמנין! אשתומם כשעה חדה, אמר ליה: אימור כך התנו ביניהן: כל הרוצה לבטל - יבוא ויבטל. - דידהו היא? **הלכה למשה מסיני היא!** דאמר רבי אסי אמר רבי יוחנן משום רבי נחוניא איש בקעת בית חורתן: עשר נטיעות, ערבה, וניסוך המים - הלכה למשה מסיני. - אמר רבי יצחק: כי גמירי הלכתא - שלשים יום לפני ראש השנה, ואתו הני תקון מפסח ומעצרת. ואתנו בדידהו: כל הרוצה לבטל - יבוא ויבטל. והני הלכתא נינהו? קראי נינהו. דתנן +מסורת הש"ס: [דתניא]+: בחריש ובקציר תשבת, רבי עקיבא אומר: אין צריך לומר חריש וקציר של שביעית - שהרי כבר נאמר שדך לא תזרע וכרמך לא תזמר, אלא **חריש של ערב שביעית { דף ד עמוד א } שנכנס לשביעית**, וקציר של שביעית שיצא למוצאי שביעית. רבי ישמעאל אומר: מה חריש רשות - אף קציר רשות, יצא קציר העומר שהיא מצוה. אלא אמר רב נחמן בר יצחק: כי גמירי הלכתא - למישרי ילדה, קראי - למיסר זקינה. - וכיון דהלכתא למשרי ילדה לאו ממילא זקינה אסירה? - אלא: **הלכתא לרבי ישמעאל, קראי לרבי עקיבא. ורבי יוחנן אמר: רבן גמליאל ובית דינו מדאורייתא בטיל להו. מאי טעמא? גמר שבת שבת בראשית, מה להלן היא אסורה, לפנייה ולאחריה - מותרין, אף כאן, היא אסורה, לפנייה ולאחריה - מותרין. מתקיף לה רב אשי: מאן דאמר הלכתא - אתיא גזרה שוה עקרה הלכתא? ומאן דאמר קרא - אתיא גזרה שוה עקרה קרא? - אלא אמר רב אשי: רבן גמליאל ובית דינו סברי לה כרבי ישמעאל דאמר הלכתא גמירי לה, וכי גמירי הלכתא - בזמן שבית המקדש קיים, דומיא דניסוך המים, אבל בזמן שאין בית המקדש קיים - לא.**

- R Akiva- Really about Shmittah itself being impacted by the melakhot done before. (like Shvitat keilim for Beit Shammai)
  - The Totzaah of causing production on Shmittah is assur
  - N”M- only melakhot that have an impact on Shmittah itself would be assur.
- R Yishmael- ?
- R Gamliel- just like Shabbos, only a melakha with a מעשה מלאכה is assur. No pre shabbat issur on causing the תוצאה.

רמבם הלכות שמיטה פרק ג הלכה א

עבודת הארץ בשנה ששית, שלשים יום סמוך לשביעית, אסורה הלכה למשה
מסיני, מפני שהוא מתקנה לשביעית

- תלמוד בבלי מסכת מועד קטן דף ד עמוד א
- ורבי יוחנן אמר: רבן גמליאל ובית דינו מדאורייתא בטיל להו. מאי טעמא? גמר שבת שבת משבת בראשית, מה להלן היא אסורה, לפניה ולאחריה - מותרין, אף כאן, היא אסורה, לפניה ולאחריה - מותרין.

- תוספות מסכת מועד קטן דף ד עמוד א
- מה להלן היא אסורה לפניה ולאחריה מותרין - ואי קשיא והא מפקינן מקרא במס' יומא פרק בתרא (דף פא:) דצריך לעשות תוספת גבי שבת בין בכניסתה בין ביציאתה להוסיפה מחול על הקודש איכא למימר **ההוא פורתא לא קא חשיב כיון דלא הוי אלא כל שהוא וכי ההוא שיעורא נמי יהא מודה רבן גמליאל דצריך להוסיף.**

What's behind תוספת שביעית?

- ~~Buffer Zone~~

- Tosfot – that's only a teeny bit

מעמד תסופת שביעית - מוסיפין מחול על הקודש

- תלמוד בבלי מסכת ראש השנה דף ט עמוד א
- ודמוסיפין מחול על קדש מנלן? דתניא: בחריש ובקציר תשבת, רבי עקיבא אומר: אינו צריך לומר חריש וקציר של שביעית - שהרי כבר נאמר שדך לא תזרע וגו'. אלא: חריש של ערב שביעית הנכנס לשביעית, וקציר של שביעית היוצא למוצאי שביעית. רבי ישמעאל אומר: מה חריש רשות - אף קציר רשות. יצא קציר העומר שהוא מצוה. ורבי ישמעאל, מוסיפין מחול על קדש מנא ליה? - נפקא ליה מדתניא: ועניתם את נפשתיכם בתשעה, יכול בתשעה? תלמוד לומר בערב - אי בערב יכול משתחשך? תלמוד לומר בתשעה. הא כיצד? מתחיל ומתענה מבעוד יום. מלמד שמוסיפין מחול על קדש. אין לי אלא בכניסתו, ביציאתו מנין? תלמוד לומר מערב עד ערב. אין לי אלא יום הכפורים, שבתות מנין? תלמוד לומר תשבתו. ימים טובים מנין? - תלמוד לומר שבתכם. הא כיצד? כל מקום שיש בו שבות - מוסיפין מחול על קדש. ורבי עקיבא, האי ועניתם את נפשתיכם בתשעה, מאי עביד ליה? - מבעי ליה לכדתני חייא בר רב מדפתי. דתני חייא בר רב מדפתי: ועניתם את נפשותיכם בתשעה, וכי בתשעה מתענין? והלא בעשירי מתענין! אלא לומר לך: כל האוכל ושותה בתשיעי - מעלה עליו הכתוב כאלו התענה תשיעי ועשירי.

What's behind מוסיפין מחול על הקודש?

- ~~Buffer Zone~~

- Tosfot – that's only a teeny bit

- Expanding the kedusha

- RMR- "אחת בשנה" כ"ו
- Unique, but meant to set the tone for the whole year
- Shmittah- We expand shmitta a month before in order to show that its message applies to the other 6 years as well.

Are the **שביעית** of **תוספת שביעית** identical to **שביעית**?

- תלמוד בבלי מסכת ראש השנה דף י עמוד ב
- דתנן: אין נוטעין ואין מבריכין ואין מרכיבין ערב שביעית פחות משלשים יום לפני ראש השנה, ואם נטע והבריך והרכיב - יעקור, (דברי רבי אליעזר). רבי יהודה אומר: כל הרכבה שאינה קולטת בשלשה ימים - שוב אינה קולטת. רבי יוסי ורבי שמעון אומרים: שתי שבתות. ואמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה: לדברי האומר שלשים - צריך שלשים ושלשים, לדברי האומר שלשה - צריך שלשה ושלשים, לדברי האומר שתי שבתות - צריך שתי שבתות ושלשים יום.
- רש"י מסכת ראש השנה דף י עמוד ב
- שלשים ושלשים בעי - שלשים יום לקליטה, שתהא נשרשת בארץ, ושלשים יום לחשיבת שנה, וימי הקליטה אין עולין לה, דכמאן דמנח בביתא דמיא, כל זמן שלא קלטה.
- ...צריך שלשים ושלשים - שלשים לקליטה, ושלשים לתוספת, כרבי אליעזר.

תוספות מסכת ראש השנה דף י עמוד ב

שליש ושלשים - פי' בקונטרס שלשים לקליטה ושלשים לתוספת שביעית דבעינן שלא תהא נקלטת בתוספת שביעית וקשיא לר"ת חדא דבלשון המשנה אין משמע כן פי' דלא איירי בתוספת שביעית כלל אלא בקליטה ועוד דא"כ מאי קשיא ליה אי אוקמה להא ברייתא דלעיל כר"א הא כי היכי דבמתני' דשביעית קתני ל' ומוקמי ליה בקליטה בלא שלשים של תוספת ה"נ נימא דשלשים דברייתא דלעיל בשלשים של קליטה בלאו הנך של תוספת ועוד לקמן (ד' יג:) גבי אורז ודוחן ופרגין ושומשמין דמחלק לענין שביעית בין השרישו לפני ר"ה להשרישו לאחר ר"ה משמע דלא חיישינן במה שהשרישו בתוספת דקתני שביעית דומיא דמעשר ומפרש ר"ת דה"ק ר"נ לדברי האומר ל' לקליטה בשביעית צריך שלשים ושלשים לענין ערלה פי' ולא אתי לפרושי מתני' אלא מערלה אבל לענין שביעית לא חיישינן אלא שלא תקלוט בשביעית עצמה ולר' יהודה דקולטת בג' ימים מותר לקיים כיון דלא נקלט בשביעית אף על פי שנטעה באיסור בתוספת שביעית ג' ימים לפני ר"ה ואורז ודוחן ופרגין ושומשמין שזריעתן באיסור מלאכה דאורייתא כדכתיב (ויקרא כה) לא תזרע ואסירי בתוספת שביעית מ"מ לא חיישינן ובלבד שישרישו לפני ר"ה והא דמייתי בסוף הערל (יבמות דף פג.) הא דר"נ גבי הלכה כר' יוסי באנדרוגינוס ובהרכבה לאו משום דאתי ר"נ לפרושי מתני' אשביעית דלא מייתי לה אלא למימר דאף לענין ערלה הלכה כר' יוסי.

According to R"t tosefet shviit isn't an expansion of shviit, because having things root on shviit is assur but fine on tosefet shviit?

Tosefet shviit must be something different, but what?

- Shabbat-

- Maaseh bereishit- fundamental inherent automatic kedusha that is built into the world.
- Zecher liyetziat mitzrayim/Mishkan – we are mikadeish, and we make it kadosh, and rest and create shvifah actively

- Shmittah
  - Shmittah itself- Hashem asserts his ownership (hefker mimeila)
  - Being shomeit- us declaring his ownership.
- Tosefet shviit – Us actively making shviit happen.
  - So only maaseh melakha is assur, so no planting
  - But no shabbat Haaretz, so hashrasha is fine.

תוספת שביעית

חריש הנכנס (שביתת
הקרקע בשביעית,
שביתת כלים לב"ש)

ר"ע, רמב"ם

Expanding the
Kedushat-
אחת\בשנה

רש"י- תוספת שביעית
שווה לדיני שביעית

תוספת כמטרה שלנו
ליצור שביעית מצדנו
(אתערותא דלתתא)

שמיטה- איסור גם
בהשרשה שצריך
שביתת הארץ

תוספת- רק מלאכות
האדם אסורות
אנו פועלים ל"תשמטנה
ונטשתה"
(ר"ת- השרשה מותרת)

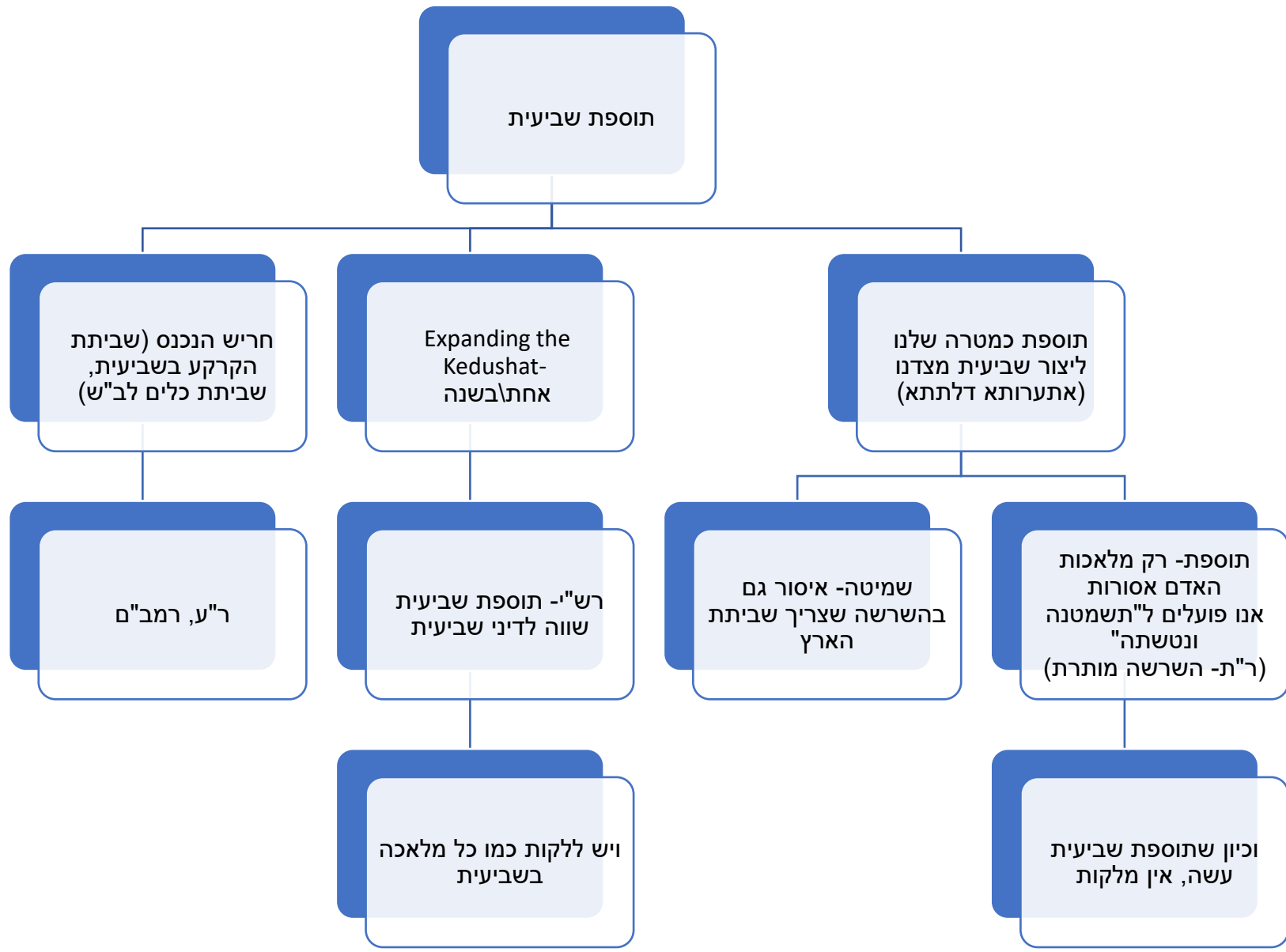
נ"מ - מלקות

תוספות מסכת מועד קטן דף ג עמוד ב

יכול ילקה על תוספת של ראש השנה - ואם תאמר מלקות מנלן והלא לא כתיב בתוספת לאו אלא עשה גרידא בחריש ובקציר תשבות איכא למימר דמבחריש ובקציר מפקינן דצריך תוספת כלומר שהשביעית מתחלת משנה הששית וכל דין שביעית יהיה לששית דהכי קאמר רחמנא דשביעית מתחלת קודם שנת שביעית וא"כ הוא כשביעית.

חידושי הריטב"א מסכת מועד קטן דף ג עמוד ב

ור' יוחנן אמר יכול ילקה על תוספת שביעית דאתיא מבחריש ובקציר. כדר' עקיבא דלקמן, וא"ת והיאך לוקין על עשה, לכך פרש"י ז"ל ילקה מכת מרדות דרבנן

תוספת שביעית

חריש הנכנס (שביתת הקרקע בשביעית, שביתת כלים לב"ש)

Expanding the Kedushat-אחת\בשנה

תוספת כמטרה שלנו ליצור שביעית מצדנו (אתערותא דלתתא)

ר"ע, רמב"ם

רש"י- תוספת שביעית שווה לדיני שביעית

שמיטה- איסור גם בהשרשה שצריך שביתת הארץ

תוספת- רק מלאכות האדם אסורות אנו פועלים ל"תשמטנה ונטשתה" (ר"ת- השרשה מותרת)

ויש ללקות כמו כל מלאכה בשביעית

וכיון שתוספת שביעית עשה, אין מלקות

נ"מ- איזה מלאכות שייכים לשביעית

תוספות ראש השנה ט עמוד ב

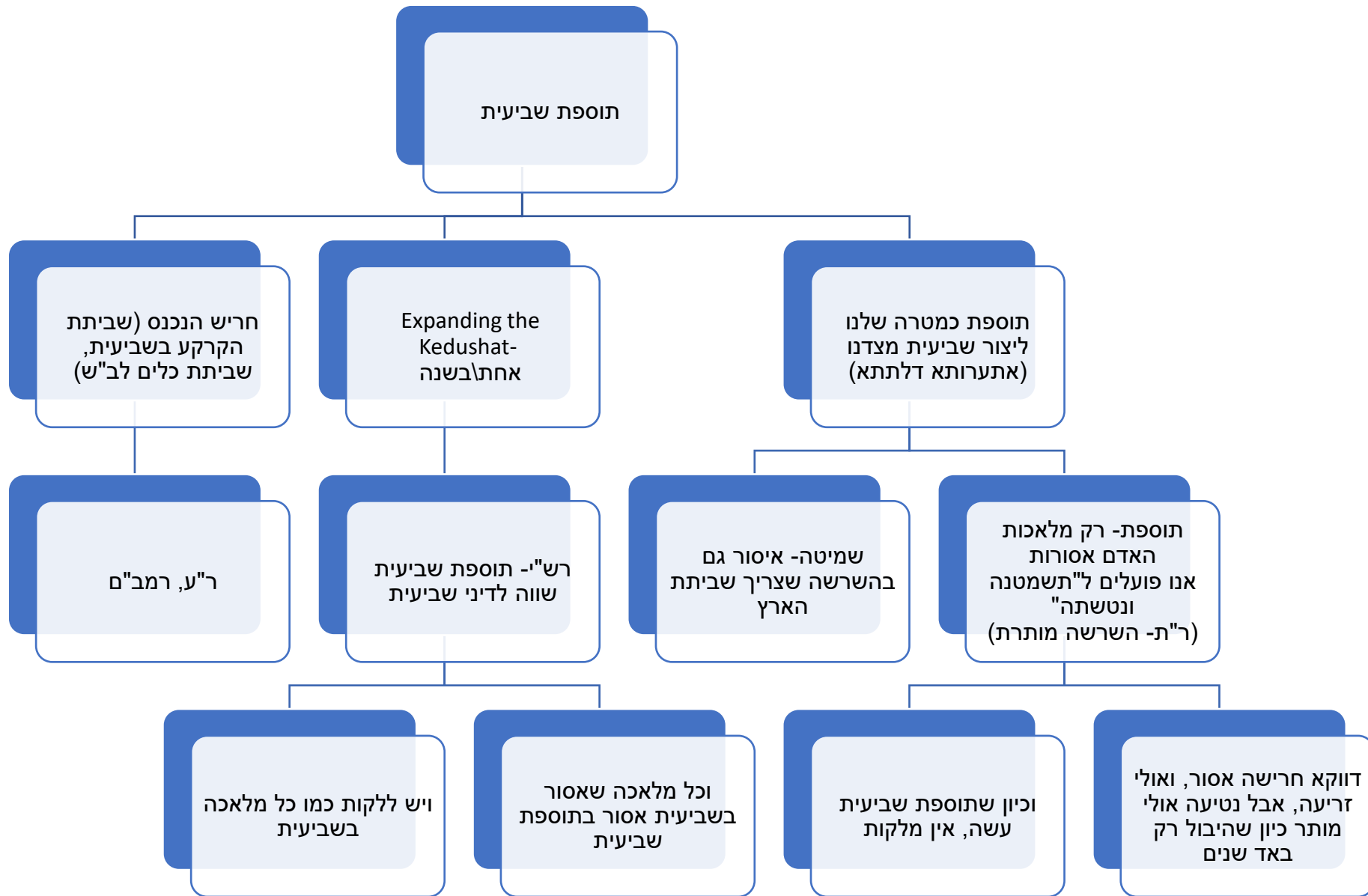
ומותר- ...ר"ת...דאין תוספת שביעית דאורייתא בנטיעה אלא בחרישה
דכתיב ביה קרא, כדדרשינן לעיל מ'בחריש ובקציר תשבות', ועוד יש ליתן
טעם, משום דכל חורש ערב שביעית הוי להועיל בשביעית, אבל אין לאסור
ערב שביעית ליטע מחמת שהאילן גדל בשביעית, דכל האילנות נמי מיגדל
גדלי בשביעית, ואם כן לא יטע לעולם

ר"ש מסכת שביעית פרק ב משנה ו

...דאסור ליטע משום תוספת שביעית מדאורייתא כמו חרישה... ומה שר"ת
היה אומר דמותר ליטע בתוספת שביעית מידי דהויא אשאר תולדות...לא יתכן

תוספות רי"ד מסכת מועד קטן דף ג עמוד ב

אלמא כיון שהשרישו לפני ר"ה מותרין בשביעית ואף על פי שנזרעו בתוך ל'
יום לפני ר"ה הרי שלא נאסרו אלה שלשים יום לכל מלאכה אלא דוקא
בחריש הנעשה לצורך שביעית כגון אילנות זקנים ושדה הלבן אבל שאר כל
המלאכות ליטע ולזרוע מותר

תוספת שביעית

חריש הנכנס (שביתת הקרקע בשביעית, שביתת כלים לב"ש)

Expanding the Kedushat-אחתלבשה

תוספת כמטרה שלנו ליצור שביעית מצדנו (אתערותא דלתתא)

ר"ע, רמב"ם

רש"י- תוספת שביעית שווה לדיני שביעית

שמיטה- איסור גם בהשרשה שצריך שביתת הארץ

תוספת- רק מלאכות האדם אסורות אנו פועלים ל"תשמטנה ונטשתה" (ר"ת- השרשה מותרת)

ויש ללקות כמו כל מלאכה בשביעית

וכל מלאכה שאסור בשביעית אסור בתוספת שביעית

וכיון שתוספת שביעית עשה, אין מלקות

דווקא חרישה אסור, ואולי זריעה, אבל נטיעה אולי מותר כיון שהיבול רק באד שנים

Why only bizman
hamikdash?

רש"י מסכת סוכה דף לד עמוד א

עשר נטיעות ערבה ונסוך המים הלכה למשה מסיני - **אלו שלשה נשאלו בבית המדרש** מנין להם מן התורה, והשיבו שהלכה למשה מסיני הם, ושמע השומע וגרסם כסדר ששמעם, וכן: שיעורים וחציצין ומחיצין (סוכה ה, ב) שמען השומע וסדרן כסדר ששמען, וכן בכל מקום, עשר נטיעות - משנה היא בסדר זרעים (שביעית פרק ראשון משנה ו): עשר נטיעות המפוזרות בתוך בית סאה, שאין בין זו לזו אלא כמה שיש בין זו לחברתה, ותפסו בית סאה שהוא חמשים אמה על חמשים אמה מפוזרות לאורך ורוחב בשוה - חורשין כל בית סאה בשבילן ערב שביעית עד ראש השנה, אף על פי שמצוה מן התורה להוסיף מחול על הקדש, כדנפקא לן מבחריש ובקציר תשבות חריש של ערב שביעית הנכנס לשביעית, ואסור לחרוש שלשים יום לפני ראש השנה, כדאמרינן בשמעתא קמייתא דמועד קטן (ג, א) מקראי, בנטיעות נאמר למשה מסיני שמותר לחרוש תחתיהם עד ראש השנה, כדי שלא יבשו, ואם עשר הן ומפוזרות כהלכתן בתוך בית סאה - נאמר למשה שיונקות בבית סאה כולה, ומותר לחרוש את כולן בשבילן, אבל אם אינם עשר, או שאינן מפוזרות כהלכתן - חורש תחת כל אחת ואחת כשיעור יניקתה לפי חשבון עשר לבית סאה, ובאילנות זקנים נאסר שלשים יום לפני ראש השנה, כדאמרינן במועד קטן (שם ג, א) לר' ישמעאל מהלכתא, ולר' עקיבא מקראי, וחכמים עשו סייג לתורה, ואסרו בשדה הלבן מפסח ואילך, ובשדה האילן בזקנים מעצרת ואילך, ואמרו בזקנים מפני שיונקים הרבה שלש אילנות (ממטע עשרה) לבית סאה הרי אלו מצטרפים, וחורשים כל בית סאה בשבילן עד עצרת, לפי שכולו צריך להן ויצתה מתורת שדה לבן ונעשית שדה אילן, ואם אינם שלש - חורש לכל אחד תחתיו לפי חשבון עד עצרת, והשאר אסור מפסח ואילך.

תוספות מסכת מועד קטן דף ד עמוד א

אלא אמר רב אשי רבן גמליאל כו' - כלומר ודאי מדאורייתא בטיל ולא היינו
טעמא כדקאמר אלא סבירא ליה כרבי ישמעאל וקא דייק רבן גמליאל מה
שייכא תוספת שביעית גבי ניסוך שניתנו למשה גבי הדדי דבכל מקום שונה
הני שלשה ביחד דכך ניתנו אלא ודאי למילף סמכינהו רחמנא
- נלמדו יחד כדי ללמד שהם רק בזמן המקדש

פירוש המשנה לרמב"ם מסכת שביעית פרק א

ואמרו עוד בתוספתא רבן גמליאל ובית דינו התקינו שיהו מותרין בעבודת הארץ עד ראש השנה. לפי שהם סוברים כדעת ר' ישמעאל דמפיק ליה לבחריש ובקציר לענין אחר כמו שיתבאר בפרק זה, ואומר שעבודת הארץ ערב שביעית אינה אסורה מן התורה, ואינה אלא הלכה בזמן שבית המקדש קיים, וכאשר לא היה עוד מקדש בזמן רבן גמליאל התיר עבודת הארץ עד ראש השנה.

- ההלכה של תוספת בתוכה אמור במפורש שהיא רק בזמן בית המקדש

רמב"ם הלכות שמיטה ויובל פרק ג הלכה א
עבודת הארץ בשנה ששית שלשים יום סמוך לשביעית אסורה הלכה למשה מסיני, מפני שהוא מתקנה לשביעית, **ודבר זה בזמן שבית המקדש קיים הוא שנאסר מפי השמועה**, וגזרו חכמים שלא יהיו חורשים שדה האילן ערב שביעית בזמן המקדש אלא עד העצרת, ושדה הלבן עד הפסח, ובזמן שאין מקדש מותרין בעבודת הארץ עד ראש השנה כדין תורה.

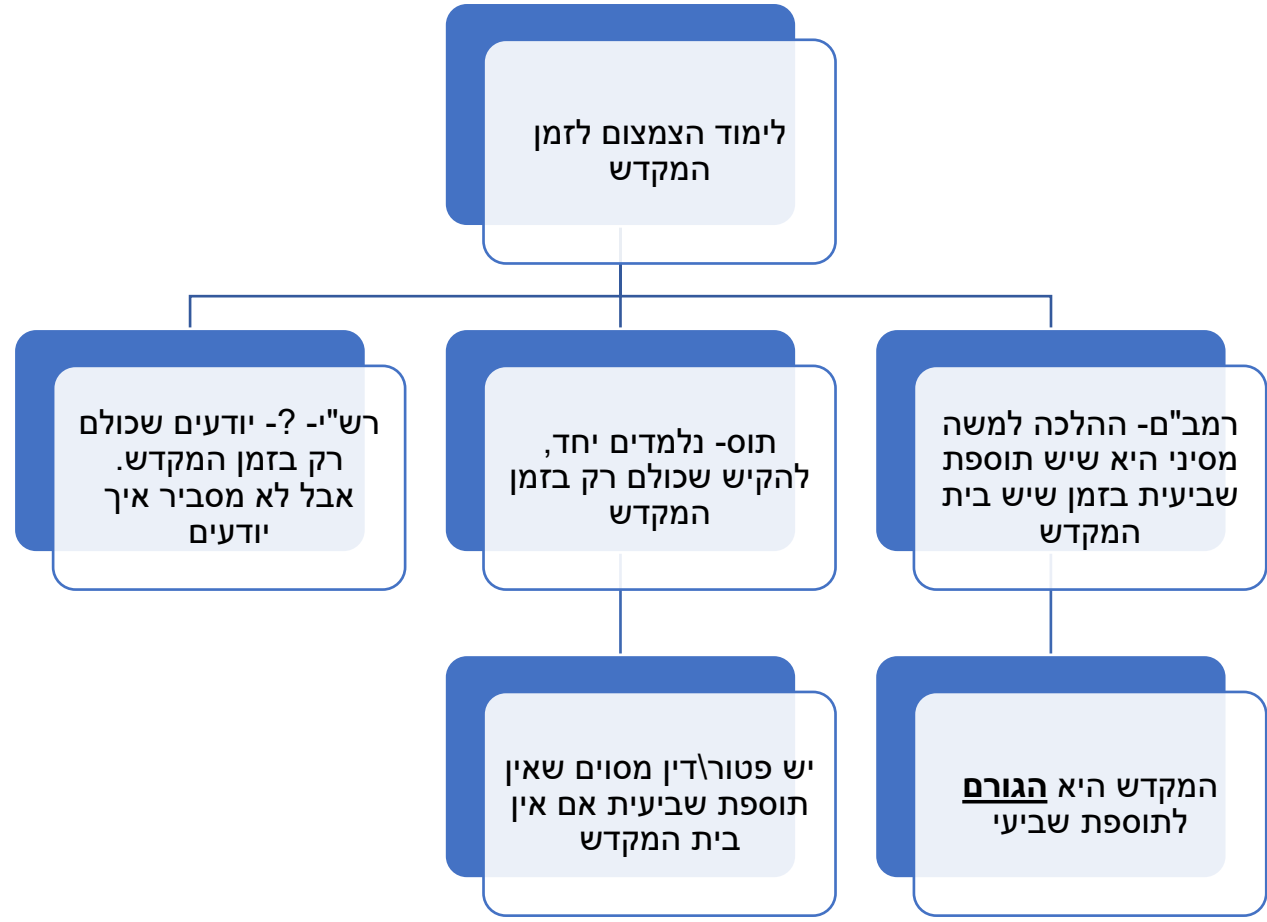
לימוד הצמצום לזמן
המקדש

רש"י - ? - יודעים שכולם
רק בזמן המקדש.
אבל לא מסביר איך
יודעים

תוס- נלמדים יחד,
להקיש שכולם רק בזמן
המקדש

רמב"ם- ההלכה למשה
מסיני היא שיש תוספת
שביעית בזמן שיש בית
המקדש

משנה מסכת כלים פרק א

משנה ו- עשר קדושות הן ארץ ישראל מקודשת מכל הארצות ומה היא קדושתה שמביאים ממנה העומר והבכורים ושתי הלחם מה שאין מביאים כן מכל הארצות:

משנה ז- עיירות המוקפות חומה מקודשות ממנה שמשלחים מתוכן את המצורעים ומסבבין לתוכן מת עד שירצו יצא אין מחזירין אותו:

משנה ח- לפני מן החומה מקודש מהם שאוכלים שם קדשים קלים ומעשר שני הר הבית מקודש ממנו שאין זבים וזבות נדות ויולדות נכנסים לשם החיל מקודש ממנו שאין עובדי כוכבים וטמא מת נכנסים לשם עזרת נשים מקודשת ממנו שאין טבול יום נכנס לשם ואין חייבין עליה חטאת עזרת ישראל מקודשת ממנה שאין מחוסר כפורים נכנס לשם וחייבין עליה חטאת עזרת הכהנים מקודשת ממנה שאין ישראל נכנסים לשם אלא בשעת צרכיהם לסמיכה לשחיטה לתנופה:

משנה ט- בין האולם ולמזבח מקודש ממנה שאין בעלי מומין ופרועי ראש נכנסים לשם ההיכל מקודש ממנו שאין נכנס לשם שלא רחוק ידיים ורגלים קדש הקדשים מקודש מהם שאין נכנס לשם אלא כהן גדול ביום הכפורים בשעת העבודה אמר רבי יוסי בחמשה דברים בין האולם ולמזבח שוה להיכל שאין בעלי מומין ופרועי ראש ושתויי יין ושלא רחוק ידיים ורגלים נכנסים לשם ופורשין מבין האולם ולמזבח בשעת הקטרה:

Concentric circles of קדושה emanating from
the מקדש

יש דרגות שונות של קדושת הארץ, וגורמים שונים שמפשיעים עליו

רמב"ם הלכות תרומות פרק א הלכה ה

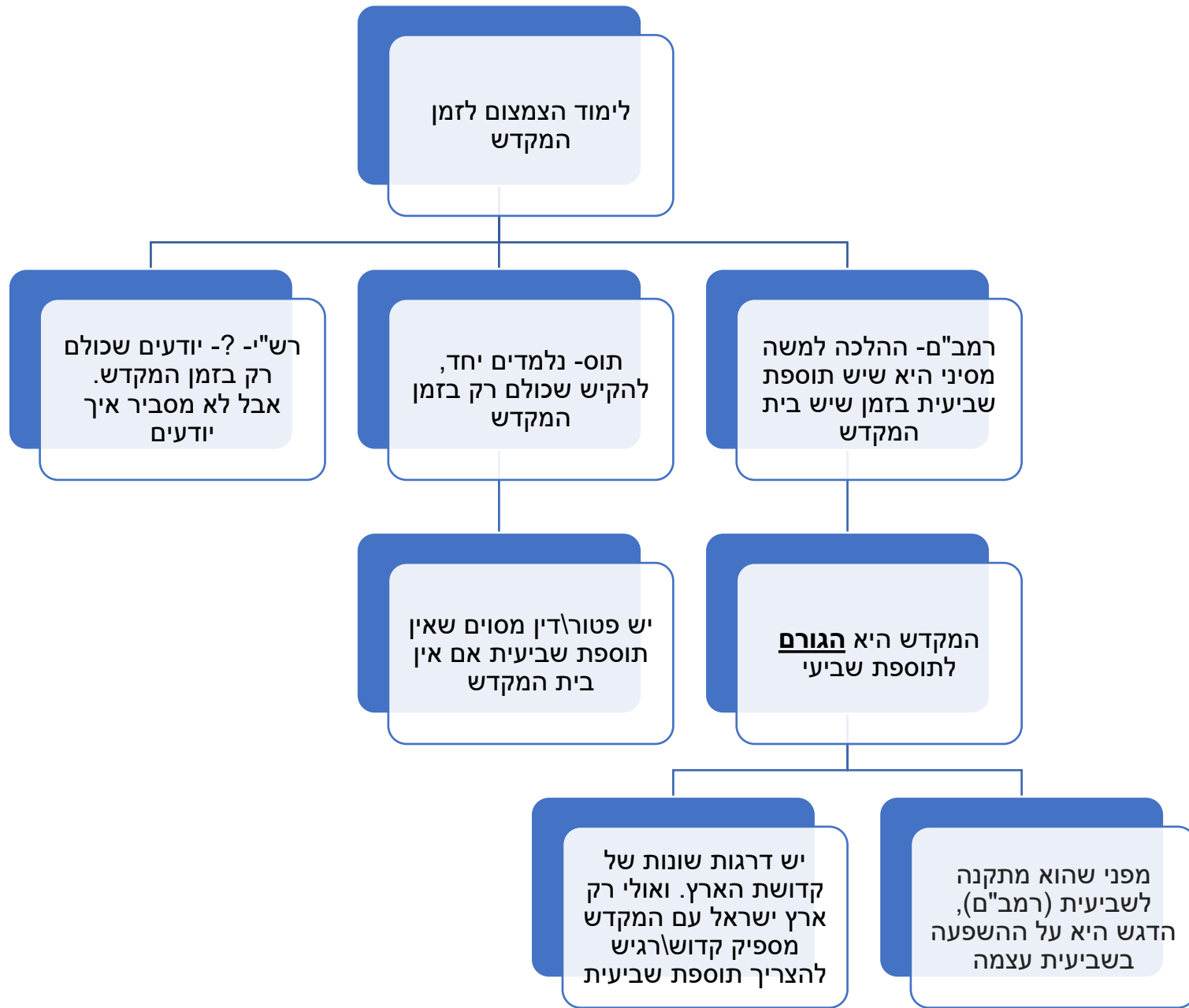
כל שהחזיקו עולי מצרים ונתקדש קדושה ראשונה כיון שגלו בטלו קדושתן, שקדושה ראשונה לפי שהיתה מפני הכיבוש בלבד קדשה לשעתה ולא קדשה לעתיד לבוא, כיון שעלו בני הגולה והחזיקו במקצת הארץ קדשוה קדושה שנייה העומדת לעולם לשעתה ולעתיד לבוא...

רמב"ם הלכות תרומות פרק א הלכה כו

התרומה בזמן הזה ואפילו במקום שהחזיקו עולי בבל ואפילו בימי עזרא אינה מן התורה אלא מדבריהן שאין לך תרומה של תורה אלא בא"י בלבד, ובזמן שכל ישראל שם שנאמר כי תבואו ביאת כולכם כשהיו בירושה ראשונ' וכמו שהן עתידין לחזור בירושה שלישית, לא כשהיו בירושה שנייה שהיתה בימי עזרא שהיתה ביאת מקצתן ולפיכך לא חייבה אותן מן התורה, וכן יראה לי שהוא הדין במעשרות שאין חייבין בזמן הזה אלא מדבריהם כתרומה. +/השגת הראב"ד/ התרומה בזמן הזה וכו' עד שהן עתידין לחזור בירושה שלישית. א"א לא כיון להלכה יפה דהא קי"ל כרבי יוחנן דאמר ביבמות תרומה בזמן הזה דאוריית' והוא עצמו נראה שכך כתב בתחלת הספר ואי איתא להא מילתא בחלה הוא דאיתא. +

• חידושי ר' חיים הלוי הלכות תרומות פרק א

• ולפ"ז נראה דלענין שמיטה ויובל ג"כ צריך ביאת כולכם, כיון דבהו כתיב עיקר הך קרא דכי תבאו דמיניה ילפינן ביאת כולכם לתרומות ומעשרות, ונמצא דבירושה שניה דלא נהגו יובלות לדעת הרמב"ם הוא מתרי טעמי, חדא משום דלא היו כל יושביה עליה, ועוד משום דלא היתה ביאת כולם. והנה הראב"ד חולק שם על הרמב"ם וס"ל דאין צריך ביאת כולכם רק בחלה לבד ולא בתרומות ומעשרות, וא"כ ממילא לדידיה גם שמיטה ויובל אין צריך ביאת כולכם, והא דלא נהגו יובלות בירושה שניה הוא רק משום טעמא דבעינן כל יושביה עליה. והרי חלוקה הך דינא דביאת כולכם מהך דינא דכל יושביה, דהך דכל יושביה אינו פטורא בעצם הקרקע שהיא מופקעת מדין יובל ורק דהוי פטורא בקיום היובל, **משא"כ הך דביאת כולכם הוא פטורא בעצם הקרקע**, דהיא מופקעת מחיובא דשמיטה ויובל.

נלמדו הלמ"מ תוספת שביעית ניסוך המים וערבה יחד

סוכות

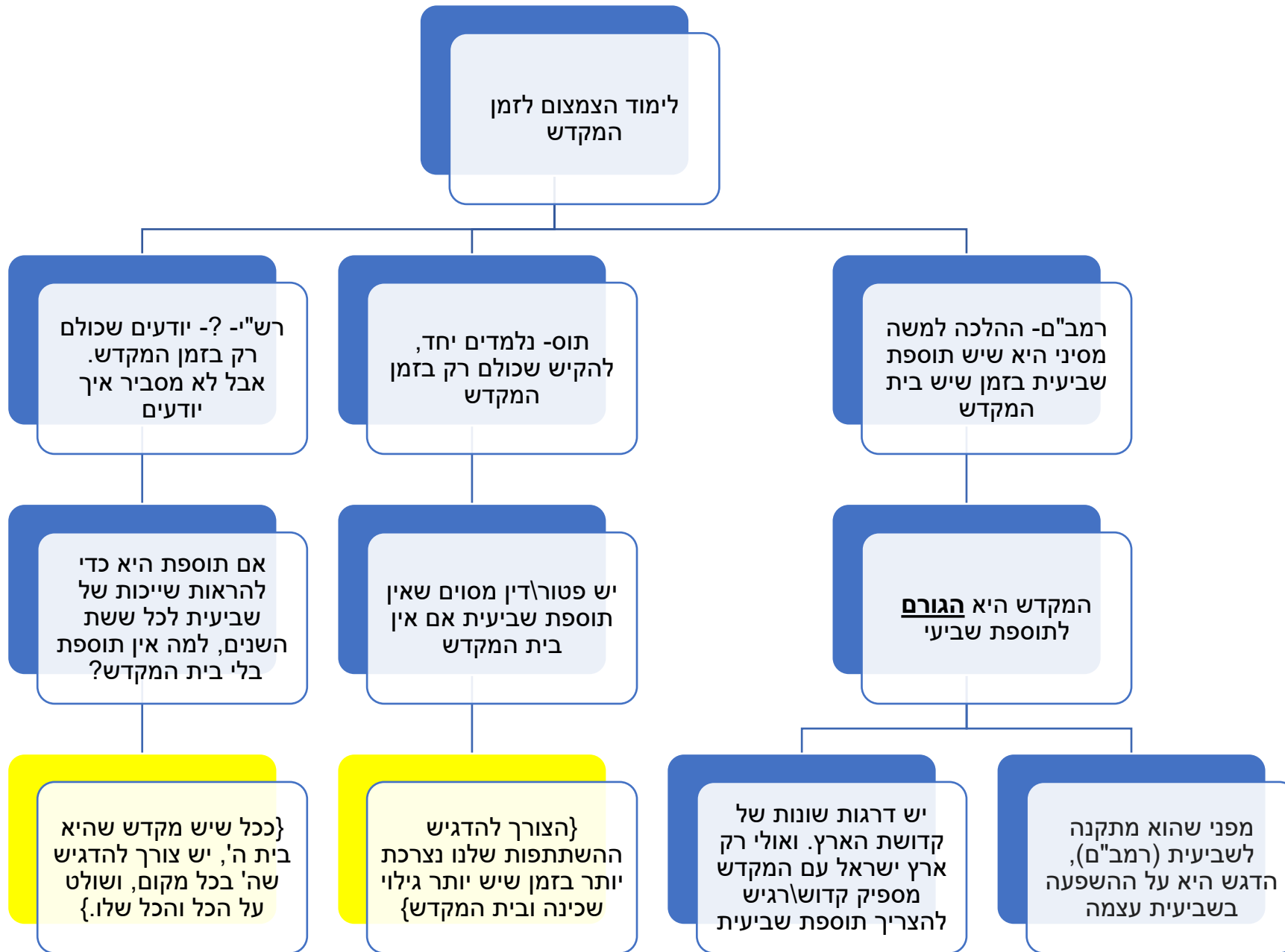
- ניסוך המים
- ערבה
- לולב
- סוכה

מעבר השכינה מארץ ישראל לגלות בבל...

יחזקאל פרק א, א-ד

(א) ויהי בשלשים שנה ברביעי בחמשה לחדש ואני בתוך הגולה על נהר כבר נפתחו השמים ואראה מראות אלהים: (ב) בחמשה לחדש היא השנה החמישית לגלות המלך יויכין: (ג) היה היה דבר יקוק אל יחזקאל בן בוזי הכהן בארץ כשדים על נהר כבר ותהי עליו שם יד יקוק: (ד) וארא והנה רוח סערה באה מן הצפון ענן גדול ואש מתלקחת ונגה לו סביב ומתוכה כעין החשמל מתוך האש:

הלכה למעשה בזמן הזה

דין שני- יש מראית עין עם סופרים ערלה משנת שביעית

תלמוד בבלי מסכת גיטין דף נג עמוד ב

דתניא: הנוטע בשבת, בשוגג - יקיים, במזיד - יעקר, ובשביעית, בין בשוגג בין במזיד - יעקר, דברי ר"מ; רבי יהודה אומר: בשביעית, בשוגג - יקיים, במזיד - יעקר, ובשבת, בין בשוגג בין במזיד - יעקר! ולטעמך, תקשה לך היא גופה, מכדי הא דאורייתא והא דאורייתא, מאי שנא שבת ומאי שנא שביעית? אלא התם כדקתני טעמא, א"ר מאיר, מפני מה אני אומר: בשבת בשוגג - יקיים, במזיד - יעקר, ובשביעית בין בשוגג בין במזיד - יעקר? מפני שישראל מונין לשביעית, { נד עמוד א } ואין מונין לשבתות. דבר אחר: נחשדו ישראל על השביעית, ולא נחשדו על השבתות. מאי דבר אחר? ה"ק: וכי תימא, שבת נמי זימנין דמיקלע יום ל' בשבת, דאי נטע ההוא יומא הוא דסלקא ליה שתא, ואי לא - לא סלקא ליה שתא, ת"ש, דבר אחר: נחשדו ישראל על השביעית, ולא נחשדו על השבתות.

רמב"ם הלכות שמיטה ויובל פרק ג הלכה יא

אף בזמן הזה אין נוטעין אילנות ואין מרכיבין ואין מבריכין ערב שביעית אלא כדי שתקלוט הנטיעה ותשהה אחר הקליטה ל' יום קודם ר"ה של שביעית וסתם קליטה שתי שבתות, ודבר זה אסור לעולם מפני מראית העין שמא יאמר הרואה בשביעית נטעו, נמצאת אומר שהנוטע או המבריך או המרכיב ערב שביעית קודם ר"ה במ"ד יום יקיים, פחות מכן יעקור, ואם לא עקר הפירות מותרין, ואם מת קודם שיעקור מחייבין את היורש לעקור.